

Kraków, 9.05.2024 r.,

dr hab. Maciej Zimka
Akademia Muzyczna im. Krzysztofa Pendereckiego w Krakowie
ul. Św. Tomasza 43
31-027 Kraków

**Recenzja w postępowaniu habilitacyjnym dra Wojciecha Golca
w dziedzinie sztuki, w dyscyplinie: sztuki muzyczne**

Zleceniodawca recenzji:

Zlecenie zostało przyjęte na podstawie Uchwały nr 4/02/2024/WSNE/ISmuz. Rady Naukowej Instytutu Sztuk Muzycznych Wydziału Sztuki i Nauk o Edukacji Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach z dnia 28.02.2024 roku w sprawie nadania stopnia doktora habilitowanego dr. Wojciechowi Golcowi. w dziedzinie sztuki, w dyscyplinie sztuki muzyczne. Do wymienionego pisma została dołączona dokumentacja w formie elektronicznej oraz wskazana jako osiągnięcie artystyczne Płyta CD *Variability* (wyd. Requiem Records - Lydian Series 35/2023).

Podstawowe dane o Habilitancie

Dr Wojciech Golec jest akordeonistą i pedagogiem. Ukończył studia w dziedzinie instrumentalistyki, specjalność: akordeon pod kierunkiem prof. Joachima Pichury w Akademii Muzycznej im. Karola Szymanowskiego w Katowicach (data uzyskania dyplomu: 2001). W 2017 roku obronił doktorat na podstawie przedstawionej rozprawy doktorskiej pt.: *Elementy folkloru we współczesnej literaturze akordeonowej jako inspiracje w twórczości kompozytorów polskich*. Habilitant prowadzi działalność artystyczno-naukowo-dydaktyczną w zakresie nagraniowym, warsztatowym (szczególnie w zagadnieniu improwizacji) oraz koncertowym w Polsce i za granicą. Dr Wojciech Golec dokonał także 10 prawykonań nowych utworów oraz angażuje się w działalność wykładowczą. Habilitant koncertuje przeważnie jako kameralista wykonując oryginalną literaturę akordeonową, transkrypcje muzyki dawnej, adaptacje muzyki ludowej oraz łączy wykonawstwo muzyki współczesnej, eksperymentalnej, klasycznej i jazzu. Głównym obszarem działalności artystycznej Habilitanta jest sztuka improwizacji.

Od 2009 roku jest zatrudniony w Zespole Państwowych Szkół Muzycznych im. Stanisława Moniuszki w Bielsku-Białej a od 2012 w Uniwersytecie Śląskim w Cieszynie, w którego jednostce - Instytucie Sztuk Muzycznych pełni funkcję Zastępcy Dyrektora Kierunków Studiów *Edukacja artystyczna w zakresie sztuki muzycznej* oraz *Muzyka w multimediach* (od 2019 r.). Jest również Zastępcą Przewodniczącego Rady Dydaktycznej Kierunków Studiów: *Edukacja artystyczna w zakresie sztuki muzycznej* i *Muzyka w multimediach* oraz członkiem Kolegium Dziekańskiego Wydziału Sztuki i Nauk o Edukacji.

Ocena autoreferatu

Autoreferat Habilitanta jest przygotowany w sposób prawidłowy, zgodnie z obowiązującym wzorem. Na uwagę zasługuje język, którym posługuje się autor - jest czytelny i klarowny, dzięki czemu w sposób zrozumiały przeprowadza czytelnika przez treść dokumentu. Habilitant przedstawia po kolei:

- posiadane dyplomy wraz ze stopniami naukowymi i zawodowymi (dyplom ukończenia studiów magisterskich oraz dyplom doktorski, w obu przypadkach brak informacji o promotorach)
- informację o dotychczasowym zatrudnieniu w jednostkach naukowych lub artystycznych (ZSM w Sosnowcu, PSM w Bielsko-Białej oraz UŚ w Cieszynie – w każdym przypadku brak klarownej informacji o stanowiskach, na których był lub jest zatrudniony Habilitant)
- Omówienie osiągnięć, o których mowa w art. 219 ust. 1 pkt. 2 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz. U. z 2021 r. poz. 478 z późn. zm.): szczegółowy opis Płyty CD *Variability*, której habilitant jest głównym wykonawcą
- Informację o wykazywaniu się istotną aktywnością naukowo-artystyczną zawierający opis najważniejszych wg. Habilitanta osiągnięć, w tym: przedstawienie informacji liczbowych o działalności, opis współpracy w projektach m.in.: trio akordeonowe (współtworzone wspólnie z Piotrem Chołołowiczem i Marcinem Jabłońskim) czy Śląskiej Nauczycielskiej Orkiestrze Akordeonowej. W tej części autoreferatu autor zwraca szczególną uwagę na jego zainteresowania: muzykę folkową oraz improwizowaną.
- Informację o osiągnięciach dydaktycznych, organizacyjnych oraz popularyzujących naukę i sztukę w skład której Habilitant wymienia: osiągnięcia uczniów, prowadzenie warsztatów i kursów, organizację konkursów akordeonowych, organizację warsztatów akordeonowych, prowadzenie pisemnych prac dyplomowych, prowadzenie artystycznych prac dyplomowych recenzje pisemnych prac dyplomowych oraz udział w pracach jury konkursów akordeonowych.

Pomimo drobnych zastrzeżeń dotyczących braku informacji o faktycznych stanowiskach, na których jest zatrudniony jest Habilitant oraz braku pełnej informacji o dyplomach dot. stopni zawodowego i naukowego (brak wymienienia promotorów) autoreferat dra Wojciecha Golca przyjmuję.

Ocena osiągnięcia artystycznego

Album pn. *Variability* wydany przez Requiem Records, Lydian Series (numer katalogowy 35/2023) zawiera sześć kompozycji kameralnych polskich twórców: Michała Janochy *After Timelessness* na trio akordeonowe i warstwę elektroniczną, Jerzego Mądrawskiego *Variabile* na klarnet basowy i akordeon, Przemysław Szczotki *Suspens* na duo akordeonowe, Marcina Jabłońskiego *Awakenings* na duo akordeonowe, Pawła Sławińskiego *RoNie MiSzewski Bialo* na mezzosopran i akordeon, Katarzyny Taborowskiej *Drobiazgi* na trio akordeonowe i warstwę elektroniczną. Habilitantowi towarzyszą profesjonalni i rozpoznawalni w Polsce artyści-muzycy: Piotr Chołolowicz – akordeon, Marcin Jabłoński – akordeon (obaj muzycy są wykładowcami Akademii Muzycznej im. Karola Szymanowskiego we Wrocławiu) Aleksandra Opała – mezzosopran (śpiewaczka operowa specjalizująca się w wykonaniach G. Rossiniego) oraz Zbigniew Kaleta – klarnet basowy (pierwszy kłarnecista NOSPR). Wszystkie kompozycje zarejestrowane na płycie są dedykowane Habilitantowi, a ich premiery koncertowe zostały zaplanowane na rok 2024. Koncepcję dzieła w jasny i przejrzysty sposób opisuje autor:

Zatytułowanie płyty „Variability” (Zmienności) podyktowane zostało chęcią wyraźnego wskazania na różnorodność prezentowanych kompozycji, począwszy od ich konstrukcji formalnej, języka dźwiękowego stosowanego przez kompozytorów, zróżnicowania środków wyrazowych, po wykorzystane techniki wykonawcze. Spośród utworów znajdujących się na płycie, cztery łączy element improwizacji. Zamieszczając w swoich kompozycjach partie improwizowane ich autorzy obdarzyli wykonawców możliwością współtworzenia kolejnych wykonania, dając jednocześnie możliwość ich niepowtarzalności, ale także obarczając muzyków odpowiedzialnością za ostateczny kształt kompozycji, kreację i wyraz artystyczny. Kompozytorzy w zróżnicowany sposób traktują partie improwizowane, poprzez określanie materiału dźwiękowego, struktur rytmicznych, umiejscawianie w konkretnym czasie muzycznym

lub pozostawiają całkowitą swobodę wykonawcom określając jedynie czas trwania bądź charakter tworzonych w czasie rzeczywistym fragmentów utworu.¹

Po przesłuchaniu dzieła artystycznego w pełni zgadzam się z koncepcją Habilitanta. Kompozycje zawarte na płycie są zróżnicowane pod względem obsady, stylu, charakteru i zastosowanych środków twórczych. Dobór utworów kompozytorów polskich (wśród których znajdują się również kompozytorzy-akordeoniści) z różnych pokoleń jest trafnym zabiegiem podkreślającym różnorodność. Ważnym elementem spajającym materiał nagraniowy jest obecność improwizacji w czterech zarejestrowanych utworach. Ta forma wypowiedzi muzycznej jest również ważna i praktykowana przez Habilitanta, co potwierdza jego wykaz osiągnięć naukowo-artystycznych. Umiejętność improwizacji – odpowiedniego budowania formy, narracji szczególnie w zakresie kameralistyki jest bardzo wymagająca. W mojej ocenie Habilitant wraz ze współwykonawcami poradził sobie z tą trudną bez wątpienia sztuką bardzo dobrze, interesująco kreując rozwój formy, stając się w pełni dojrzałymi współautorami kompozycji. Dr Wojciech Golec również prawidłowo zinterpretował pozostałe elementy utworów, sięgając po zróżnicowane i adekwatne środki wykonawcze. Towarzyszący mu współwykonawcy wpasowują się w koncepcję autora, dzięki czemu dzieło jest spójne a odbiór czytelny i klarowny. Habilitant w autoreferacie zwięźle i w pełni wyczerpująco opisuje poszczególne utwory pod względem ich założeń formalnych oraz strukturalnych. Jedynym, drobnym zarzutem jest brak wskazówek i rozwiązań interpretacyjnych, które autor zastosował w procesie wykonawczym.

Podsumowując – przedłożone przez Habilitanta dzieło artystyczne wykazuje się dojrzałością interpretacji a obecność improwizacji w sposób fundamentalny wpływa na kształt utworów. Album *Variability* z pewnością wnosi do dyscypliny sztuki muzyczne nowe istotne wartości w zakresie wykonawczym, a także wskazuje nowe ścieżki rozwoju improwizacji instrumentalnej. W związku z powyższym dzieło przyjmuje bez zastrzeżeń.

Ocena dorobku artystycznego

Dr Wojciech Golec, w przedłożonej dokumentacji przedstawił następujące osiągnięcia artystyczne:

- 24 albumy CD

¹ W. Golec, *Autoreferat*, str. 2-3.

2

- 4 nagrania muzyki filmowej
- 10 prawykonani
- 588 koncertów
- 11 muzycznych publikacji w Internecie

Ilość osiągnięć artystycznych (szczególnie koncertów) i aktywność dra Wojciecha Golca należy uznać za imponującą. Dużą część, z przedstawionej twórczości artystycznej stanowią koncerty z zespołami: *Grupa Furmana* (zespół łączący muzykę country oraz folk rock) oraz *Golec uOrkiestra* (zespół łączący muzykę folk z popem oraz elementami jazzu). Prócz tej działalności Habilitant koncertuje w ramach projektu *Walasi* (trad. Bezkidzka kapela z Istebnej). Również dokonane nagrania w większej mierze obejmują działalność z poza muzyki klasycznej, np. album zarejestrowany z Iwoną Loranc *Dwie drogi* (2023) lub Album Marcin Żupański – *Folk travels* (2018). Zainteresowanie muzyką etniczną oraz współpraca z artystami zajmującymi się tą dziedziną (dr. hab. Joachim Menceł, dr Marcin Żupański) doprowadziło do powstania bardzo ciekawego i wartościowego projektu pn. *Symfonia Beskidzka*, który został wykonany m.in. w Cieszynie i został zarejestrowany na płycie CD w 2022. Warto odnotować fakt, że Habilitant pełnił funkcję kierownika artystycznego oraz odpowiadał za aranżację utworów w zadaniu. Uzupełnieniem działalności artystycznej dra Wojciecha Golca są dokonane prawykonania, działalność kameralna w trio akordeonowym wspólnie z Piotrem Chołołowiczem i Marcinem Jabłońskim (w którym artysta łączy sztuki muzyczne z plastycznymi) oraz kwartet wokально-instrumentalny (w którym wraz z Aleksandrą Opałą stworzyli interesujący projekt z improwizowanymi partiami jazzowymi w aranżacji pieśni Moniuszki). Jak pisze Habilitant:

Moje zainteresowania badawcze skupiają się na różnych gatunkach i formach: oryginalnej literaturze akordeonowej, transkrypcjach muzyki dawnej, adaptacjach muzyki ludowej czy wreszcie łączeniu gatunków, takich jak muzyka współczesna, eksperymentalna, klasyczna i jazz.²

O ile mogę zgodzić się z twierdzeniami autora dot. muzyki ludowej oraz połączenia wielu gatunków muzycznych, to nie jestem w stanie zweryfikować działalności dot. transkrypcji muzyki dawnej. Przygotowany przez dra Wojciecha Golca wykaz jest w mojej ocenie niepełny – nie zawiera bowiem programów koncertów, których umieszczenie w spisie w wypadku muzyki etnicznej i improwizowanej nie uważam za konieczne ale bardzo pożądane

²W. Golec, *Autoreferat*, str. 6.

2

w wypadku muzyki klasycznej i współczesnej. Jednakże, pomimo tego dość poważnego braku, uznaję działalność artystyczną Habilitanta za bardzo bogatą, ciekawą, inspirującą a zarazem bardzo wnoszącą istotny wkład w rozwój dyscypliny sztuk muzycznych.

Ocena dorobku naukowego, dydaktycznego oraz organizacyjnego

Na dorobek naukowo-dydaktyczno-organizacyjny dra Wojciecha Golca składają się m.in.:

- 8 wykładów (głównie o tematyce improwizacji, zrealizowane zostały w szkołach muzycznych – 6 oraz jednostkach dydaktyczno-naukowych – 2)
- członkostwo w jury 8 konkursów ogólnopolskich i międzynarodowych
- 16 przeprowadzonych warsztatów i kursów (głównie o tematyce improwizacji)
- osiągnięcia 92 uczniów na konkursach instrumentalnych
- organizacja Beskidzkich Warsztatów Akordeonowych (wydarzenie cykliczne) oraz 2 konkursów akordeonowych

Dr Wojciech Golec jest również promotorem i recenzentem prac dyplomowych. Za swoje osiągnięcia na tym polu został nagrodzony m.in.: nagrodą Dyrektora CEA oraz Rektora Uniwersytetu Śląskiego. Po zapoznaniu się z wykazem, nie mam wątpliwości, że Habilitant jest sumiennym, rzetelnym i zaangażowanym w życie muzyczne entuzjastą, wychodzącym z własnymi inicjatywami twórczymi i organizacyjnymi. Dorobek naukowo-organizacyjno-dydaktyczny przyjmuję bez zastrzeżeń.

Konkluzja

Dr Wojciech Golec jest bardzo wszechstronnym artystą z wieloma muzycznymi zainteresowaniami, a jego działalność szczególnie w sztuce improwizacji, uważam za bardzo ważną dla rozwoju sztuk muzycznych. W mojej ocenie jego dorobek i przedstawione dzieło artystyczne wnoszą cenny i potrzebny wkład w rozwój dziedziny sztuki, dyscypliny: sztuki muzycznej.

Wobec powyższego stwierdzam, że Habilitant spełnia warunki art. 219 ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz. U. z 2021 r. poz. 478 z późn. zm.) i wnioskuję do komisji habilitacyjnej o podjęcie pozytywnej uchwały w sprawie nadania stopnia doktora habilitowanego.

